

Projectoproep Elisabeth en Amélie (Fonds Elisabeth en Amélie) ontvankelijkheids- en selectiecriteria

[Document voor de kandidaten]

[2025]

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
1. Context.....	2
2. Doel.....	2
3. Werkwijze.....	2
4. Ontvankelijkheids- en selectiecriteria.....	3
a. Ontvankelijkheidscriteria.....	3
b. Selectiecriteria.....	3
5. Financiële tussenkomst van het Fonds.....	6
6. Evaluatie.....	7
7. Deadline.....	7
Bijlage : Diagnostiek waterinterventie.....	7

Fonds Elisabeth en Amélie

1. Context

De toegang tot voldoende schoon water, de basissanering van installaties en hygiëne zijn absoluut onmisbaar om de gezondheid van een gemeenschap te vrijwaren en bij te dragen aan haar economische ontwikkeling. Het Fonds Elisabeth en Amélie steunt projecten die op een duurzame manier de toegang kunnen verbeteren tot schoon water.

2. Doel

De projectoproep 2025 van het Elisabeth & Amélie Fonds richt zich in het bijzonder op projecten met betrekking tot sanitaire basisvoorzieningen op school. De ingediende projecten moeten 3 delen omvatten :

- Toiletten op school;
- Handhygiëne (via een waterpunt of een andere innovatieve methode);
- Bewustmakingsinitiatieven.

Wij moedigen u aan om projecten voor te stellen met een ecologische aanpak (bijv. Ecosan toiletten, enz.) en terugwinning van afval/afvalwater.

3. Werkwijze

De selectie van de kandidaatsdossiers wordt toevertrouwd aan een onafhankelijke, pluralistisch samengestelde jury. De leden ervan worden op basis van hun ervaring en beroepskwalificaties gevraagd om in de jury te zetelen. Ze worden niet afgevaardigd door een structuur, instelling of vereniging en zijn bijgevolg volledig onafhankelijk. Het is de taak van deze leden, die betrokken zijn bij de onderwerpen die in de Elisabeth en Amélie oproep aan bod komen, om de beste projecten te selecteren.

Alvorens de jury overgaat tot het onderzoek van het dossier ten gronde via de selectiecriteria, wordt het dossier gescreend op ontvankelijkheid. De ontvankelijkheidscriteria **(4.a)** slaan op de voorwaarden waaraan het dossier -op zich- moet voldoen. Indien het dossier ontvankelijk verklaard wordt, zal de jury overgaan tot het onderzoeken van de inhoud van het dossier. In deze fase wordt het dossier inhoudelijk getoetst aan de selectiecriteria **(4.b)**.

De jury brengt verslag uit aan het Bestuurscomité van het Fonds Elisabeth en Amélie, dat de uiteindelijke beslissing neemt (eind mei-begin juni 2025).

De Koning Boudewijnstichting zal voor de geselecteerde projecten een overeenkomst opstellen met de begunstigden (juni of juli 2025). Zodra alle documenten door beide partijen getekend zijn, zal de Koning Boudewijnstichting de eerste schijf van de toegekende steun betalen.

Fonds Elisabeth en Amélie

4. Ontvankelijkheids- en selectiecriteria

a. Ontvankelijkheidscriteria

De ingediende dossiers moeten aan de volgende ontvankelijkheidscriteria beantwoorden om in aanmerking te komen.

Het kandidaatsdossier:

- moet opgesteld worden in de taal van het formulier.
- moet het gedetailleerde budget van het project bevatten alsook het logisch kader.

De projectpromotor:

- Is een organisatie (exclusief overheidsinstanties) die in België gevestigd is en die gedurende de hele duur van het project haar activiteiten in samenwerking met de lokale bevolking uitvoert, van de uitwerking tot de eindevaluatie.
- De organisatie moet minstens drie jaar bestaan op het moment van de indiening van het kandidaatsdossier (datum van de ondertekening van de statuten).

Het project:

- Het project moet een niet-commercieel project van algemeen nut betreffen met een doel zoals beschreven in punt 2;
- De gevraagde financiële steun voor het project ligt binnen de limieten zoals beschreven in punt 5. (financiële tussenkomst van het Fonds).

b. Selectiecriteria

Zodra de aanvraag ontvankelijk is verklaard, wordt deze voorgelegd aan de juryleden, die de aanvraag beoordelen aan de hand van de selectiecriteria.

- Het project richt zich op **sanitaire basisvoorzieningen op school, samen met handhygiëne/toegang tot water en sensibilisering (zoals beschreven in artikel 2)**.
- Projecten met een ecologische aanpak (bijv. Ecosan toiletten, enz.) en terugwinning van afval/afvalwater worden aangemoedigd.
- Als de bestaande infrastructuur onvolledig is (er zijn bijvoorbeeld wel toiletten, maar geen voorzieningen om handen te wassen, of omgekeerd), kan het project de bestaande infrastructuur aanvullen, zodat het ingevoerde systeem aan het einde van het project alle drie de aspecten omvat. In dit geval is het belangrijk om de bestaande infrastructuur te beschrijven.

Fonds Elisabeth en Amélie

- Het project maakt gebruik van **geschikte materialen en technieken die zijn aangepast aan de lokale omstandigheden**. Het voorziet in een systeem om **de duurzaamheid van de installatie** te garanderen, bestaande uit drie componenten:
 - ✓ **Type toiletten:**
 - De constructie van de infrastructuur moet voldoende stevig zijn en het gebruik van plastic moet vermeden worden. Afhankelijk van de realiteit ter plaatse wordt de voorkeur gegeven aan staande toiletten.
 - De keuze van het type toilet moet **de lokale realiteit weerspiegelen**. Als er bijvoorbeeld wordt gekozen voor droge toiletten, is het essentieel om de toelevering van zaagsel te voorzien.
 - ✓ **Technische aspecten:**

Het is bijvoorbeeld belangrijk om een budget te voorzien voor het duurzame onderhoud van de tegels, om extra grote afvoerbuizen en een drainage-inspectieruimte te voorzien.
 - ✓ Voor het onderhoud (hygiëne inbegrepen) van de installatie is het essentieel om **de gebruikers erbij te betrekken** (zie het gedeelte over sensibilisering).
- Het project omvat **een onderdeel "handhygiëne" en biedt toegang tot water** voor het wassen van de handen of een alternatieve oplossing.
- Het project omvat ook **een onderwijs- en bewustmakingscomponent over hygiëne en het milieu op twee niveaus:**
 - ✓ **Leerkrachten en leerlingen:**
 - Leren over het belang van hygiëne voor de gezondheid en het nut van handen wassen, netheid van mensen en plaatsen, ..., duurzaam beheer van water en milieu.
 - Integratie van praktijken
 - Toe-eigening van het gemeenschappelijk goed (toiletten) en verantwoordelijkheid nemen voor het onderhoud van de voorzieningen, betrokkenheid van leerlingen/leerkrachten bij het onderhoud (bijv. het opzetten van een hygiëneclub, enz.).
 - ✓ **Ouders:** via bijeenkomsten/discussiegroepen over het belang van hygiëne voor de gezondheid, basishygiënepraktijken, enz.
- Als het project een onderdeel over **afvalrecyclage/zuivering van afvalwater** omvat, volgen hier enkele niet-exhaustieve voorbeelden van terugwinningsmethoden: compostering voor gebruik als meststof, omzetting van afval in energie of drinkwater, lagunering, zandfilters of gewoon, als de bodem geschikt is, filtratie met lagen grond en grind.

Fonds Elisabeth en Amélie

Als het afval wordt gerecycled door de tuinen te besproeien, moet er informatie worden verstrekt over de grootte van de tuin in verhouding tot de hoeveelheid water die moet worden gerecycled.

- Het project is vooral gericht op **achtergestelde gemeenschappen/arme bevolking**.
- Het project **beantwoordt aan de vraag van de gemeenschap en respecteert de lokale cultuur en houdt rekening met de realiteit ter plaatse**. Er is een gezamenlijke aanpak tussen de verschillende belanghebbenden.
- Het project houdt rekening met **genderdimensies** (verhoudingen tussen mannen en vrouwen).
- Het project moet **een hefboom- en katalysatoreffect** hebben.
- Het project kan voor de huidige en toekomstige generaties van de doelgroep een **tastbare/meetbare invloed** hebben.
- **Als er een nieuw watertoegangspunt moet komen**, moet de **aanwezigheid van waterbronnen** bekend zijn op het moment dat de aanvraag wordt ingediend. Bestaande technische gegevens (studies, kaarten) moeten worden geïdentificeerd. (Moet bij het aanvraagdossier worden toegevoegd). Bovendien moeten alle risico's (veiligheid, logistiek, technisch, klimatologisch, enz.) die de uitvoering van het project kunnen beïnvloeden, geïdentificeerd zijn, samen met de oplossingen om ze aan te pakken (zie meer informatie in het dossier Kandidaatselectiecriteria).
- Het project past in het **beleid van de lokale overheid** inzake waterbeheer. De sociale structuren zijn van die aard dat de activiteiten na de beëindiging van het project/programma kunnen blijven voortbestaan. De plaatselijke bevolking zal zich (de resultaten van) het project eigen maken.
- **Het project is duurzaam**: De jury besteedt bijzondere aandacht aan de 'duurzaamheidsdoelstelling' van het project. Duurzaamheid duidt op de instandhouding van de positieve projectresultaten door de leden van de gemeenschap en de plaatselijke bevolking in een complexe en dynamische omgeving, na stopzetting van de externe steun. De duurzaamheidsdoelstelling heeft meer kans op slagen wanneer het project een participerende benadering volgt: op die manier kunnen de begunstigen immers de aanleg, de bekwaamheid en het zelfvertrouwen ontwikkelen die noodzakelijk zijn om de ingeslagen weg voort te zetten na het vertrek van de externe tussenpartijen. Het is ook belangrijk om te budgetteren voor het onderhoud van de installatie en hoe dit zal worden uitgevoerd.

beheerd door de Koning Boudewijnstichting

Stichting van openbaar nut
BREDERODESTRAAT 21 - 1000 BRUSSEL
TEL +32-2-511 18 40 WWW.KBS-FRB.BE INFO@KBS-FRB.BE

Fonds Elisabeth en Amélie

- Bijgevolg maakt ‘humanitaire hulp in noodsituaties’ geen deel uit van de activiteiten van het Fonds. Het Fonds steunt bij voorkeur post humanitaire projecten i.e., projecten die dienen om ontwikkeling op gang te brengen, ze zijn de voorbereidende fase voor ontwikkeling. Projecten in onstabiele (crisis-)regio’s of -zones worden niet systematisch uitgesloten, maar de jury zal bij het bestuderen van de kandidaatsdossiers bijzondere aandacht besteden aan de criteria duurzaamheid en leefbaarheid van het project.

5. Financiële tussenkomst van het Fonds

De geselecteerde projecten krijgen **maximaal € 50.000** financiële steun.

Er worden 2 luiken gecreëerd (de projecten zullen per luik door de jury worden geselecteerd):

Kleinere projecten: Luik A. Dit luik biedt projecten financiële ondersteuning tot en met een bedrag van € 10.000.

Grotere projecten: Luik B. Dit luik biedt projecten financiële ondersteuning ter waarde van € 10.000 tot en met € 50.000.

Het Fonds Elisabeth & Amélie zal niet de volle 100% van het project financieren: voor zowel het luik A als het luik B gelden de volgende twee voorwaarden:

1. Er moeten externe bijdragen zijn voor ten minste 10% van het budget. Deze externe bijdragen hebben betrekking op, maar zijn niet gelimiteerd tot:
 - financiële bijdragen van de Belgische organisatie of andere donoren en/of
 - mobilisatie van lokale middelen (contributies, opbrengsten, kredieten, deelname van de lokale partners of rechtstreeks begunstigden, ...).Deze minimum 10% mag vrij worden verdeeld.
2. De ondersteuning van het Fonds Elisabeth en Amélie bedraagt minimum 20% van het totale budget van het project.

Indien het gevraagde bedrag hoger ligt dan €20.000, wordt het uitbetaald in twee schijven afhankelijk van de noden en van de uitvoering van het project. De tweede schijf zal worden betaald op basis van een tussentijds evaluatieverslag goedgekeurd door het Bestuurscomité.

Het bedrag kan echter in één schijf worden uitbetaald voor verenigingen die in het verleden reeds steun hebben ontvangen en met wie het Fonds Elisabeth- en Amélie positieve ervaring heeft.

Wat het budget betreft, zullen de salariskosten maximaal ongeveer 10% van het gepresenteerde budget uitmaken.

Fonds Elisabeth en Amélie

Elke projectwijziging en/of budgetterschikking moet ter goedkeuring worden voorgelegd aan de KBS, ook indien de vereniging de financiële steun in 1 schijf heeft ontvangen.

6. *Evaluatie*

De gesteunde projecten leveren een tussentijds rapport (alleen voor projecten van luik B) en een eindrapport (luiken A en B) in, waarin de evolutie van het project wordt beschreven, samen met de gerealiseerde activiteiten. Indien het Bestuurscomité dit nodig acht, kan het om een bijkomend tussentijds rapport vragen. Vanuit bezorgdheid om het duurzame voortbestaan van de opgezette projecten kan het Bestuurscomité ook tot drie jaar na het aflopen van de door het Fonds toegekende financiering vragen naar een stand van zaken van het gesteunde project. Om die reden zal de jury ook bijzondere aandacht besteden aan budgetten die een deel besteden aan het beheer en het onderhoud van de projecten. Dit stemt volledig overeen met de aandacht die het Fonds wil besteden aan mechanismen van zelffinanciering en de duurzaamheid van projecten.

7. *Deadline*

De kandidaturen moeten online op de website www.kbs-frb.be ingediend worden, tegen ten laatste **25 maart 2025** (kandidaatsdossier en bijlagen). De resultaten van de selectie door de jury zullen ten laatste in juli 2025 bekend gemaakt worden.

Bijlage : Diagnostiek waterinterventie

Dit is vereist als het project een boorgat, put, enz. omvat waardoor een nieuw watertoeegangspunt wordt gecreëerd.

Om tot een duurzame drinkwaterinterventie over te gaan, is een degelijke diagnostiek van de waterbronnen in de zone noodzakelijk.

Volgende elementen kunnen helpen om tot een volledige diagnostiek te komen:

1. Kaarten opmaken van de interventiezone (dorp, wijk, ziekenhuis, school) met de betrokken actoren voor verschillende thema's:
 - bevolking (doelstelling: vraag naar water begroten): huizen, scholen, kerk, winkels, landbouwgebieden, elektriciteitsvoorziening, waterpunten, toiletten, huisvuil en-afvalophaling, gezondheidscentrum, busstation, recreatie/sport, enz.

Fonds Elisabeth en Amélie

- natuurlijke rijkdommen (doelstelling: aanbod van water begroten): bossen, erosie, landbouw, rivieren, meren, bronnen, enz.
2. Een overzicht opstellen van interventies die er al geweest zijn in de WASH sector: aanleg van vorige putten, drinkwatersysteem, sanitaire blokken (toiletten), scholen,... beschrijving wat de situatie momenteel is, wie verantwoordelijk is, wat werkt en niet werkt, tarieven, ... indien mogelijk dit ook aanduiden op kaart.

Grondwater als bron

Alvorens tot het boren van een waterput over te gaan, is het belangrijk eventueel bestaande putten in de (wijde) omgeving te kennen: Welke zijn er? Hoe diep zijn de bestaande putten? Vallen ze droog op het einde van het droge seizoen? Is het drinkwater of worden ze uitsluitend voor landbouwdoeleinden gebruikt? Is er voldoende water (capaciteit van de put)? Is de waterkwaliteit aanvaardbaar (een waterkwaliteitsanalyse kan helpen de kwaliteit van het grondwater te analyseren, o.a. m.b.t de aanwezigheid van zware metalen).

Indien er geen andere waterputten in de buurt zijn, is het belangrijk een hydro-geologisch onderzoek te laten doen om de waarschijnlijkheid van aanwezigheid van drinkwater te onderzoeken. Dit is ontzettend belangrijk om nutteloze investeringen te vermijden. Vraag referenties van studies en contacteer eerdere klanten van de expert ter controle.

Kwelwater als bron

Controleer waterkwaliteit d.m.v. een analyse. Meet de capaciteit van de bron; liefst op het einde van (verschillende) droge seizoenen, om minimale capaciteit van de waterbron te kennen. Dit is de uitgangsbasis voor het ontwerp van het systeem. Soms liggen bronnen ver van het dorp, maar zijn ze van goede kwaliteit en capaciteit. Dergelijke bronnen blijven toch interessant om drinkwatersystemen rond te bouwen in vergelijking met dichterbij gelegen rivieren (meerkosten aan waterzuivering en onderhoud). Vergeet ook niet het infiltratiegebied van de bron te beschermen: maak van deze zone een NO GO zone voor mensen en dieren; uitwerpselen zijn hier niet gewenst om de waterkwaliteit van het systeem te borgen.

Rivierwater als bron

Kan heel variërend zijn in waterkwaliteit als in waterkwantiteit. Beide parameters moeten begroot worden op het einde van het droge seizoen. Waterzuivering zal noodzakelijk zijn om tot drinkwaterkwaliteit te komen en zal frequent moeten gecontroleerd worden, ook afhankelijk van de stroomopwaartse activiteiten in het stroomgebied.

Vergeet ook niet de oudere mensen in de zone te bevragen, vaak kennen ze de streek goed en kennen ze andere waterbronnen die misschien niet zo voor de hand liggen. Betrek de lokale bevolking én de verantwoordelijke overheden, en zoek samen naar een duurzame oplossing. Bespreek kostprijs en prijs voor water alvorens aan de bouw van de infrastructuur te beginnen, giet deze akkoorden in een contract.

beheerd door de Koning Boudewijnstichting

Stichting van openbaar nut
BREDERODESTRAAT 21 - 1000 BRUSSEL
TEL +32-2-511 18 40 WWW.KBS-FRB.BE INFO@KBS-FRB.BE